

Oraș mic, performanțe mari!

Felicitări din capul locului celui care semnează a șaisprezecea apariție editorială, având, ca majoritatea lor, subiecte din lumea sportului. Acest performer nu este altul decât binecunoscutul redactor de radio *Aurel Rațiu*, un profesionst desăvârșit, care, de data aceasta, radiografiază activitatea sportivă din municipiul Toplița. Inițial, când am aflat că vrea să dedice o carte sportului toplițean, m-am îndoit de alegerea sa, dat fiind faptul că un orașel atât de mic nu puteam crede că

ar putea avea performanțe atât de mari încât să rețină atenția, nu atât a specialiștilor în istoriografie, cât, mai ales, locuitorilor așezării.

Fără îndoială, m-am înșelat, deși cunosc orașul Toplița din anul 1960, pe vremea când, elev fiind la Liceul „*Alexandru Papiu-Ilarian*”, din Târgu-Mureș, practicam, în paralel, voleiul la Școala Sportivă de Elevi, ceea ce mi-a oferit posibilitate ca, atât în vacanțele de iarnă, cât și în cele de vară, să particip în tabere sportive pe aceste meleaguri.

De atunci, an de an, până la absolvirea Liceului, am avut șansa să cunosc îndeaproape orașul, să particip la competițiile sportive care se bucurau de mult succes. Prin urmare, o parte însemnată a adolescenței mele este legată de acest oraș. Mai târziu, aveam să-l cunosc mai bine în calitatea mea de redactor la Radio Târgu-Mureș, ceea ce mi-a permis ca, aproape an de an, să vin în Toplița, și, spre bucuria mea, să pot participa la turneele de volei nu doar ca spectator sau comentator sportiv ci chiar și ca jucător în echipele care se formau, ad-hoc, la final de competiții, din antrenori, arbitri și cine mai știa jocul.

Înarmat cu aceste cunoștințe, am acceptat, în final, să mă fac părtaș la această nouă apariție editorială semnată de *Aurel Rațiu*, o carte care, mărturisesc de la început, m-a surprins prin bogăția datelor, aria de cuprindere a sportului toplițean, cât și prin documentația riguroasă. Căci, nu mulți cunosc acest lucru, în arealul sportiv lipsesc multe informații, în ciuda faptului că, de regulă, după orice competiție se fac cunoscute rezultatele.

Dar atât nu este suficient. Dincolo de un rezultat, de o performanță, se află o sumedenie de oameni, de profesioniști care, prin pasiune, dăruire, competență și dragoste pentru orașul lor, și-au dedicat mare parte din viață creșterii și afirmării unor talente sportive, încă de pe băncile școlii.

Veți fi uimiți să descoperiți câți profesori, antrenori, copii și elevi, ba chiar maturi, și-au dedicat mare parte din viață sportului toplițean. Și rezultatele se văd. Ca unul care mai cunosc câte puțin din sport, nu îmi rămâne decât să constat că dintr-un orașel cu circa 10.000 de locuitori, prin anii deceniului șase al trecutului secol, cu localitățile mărginașe cu tot, au apărut atâția sportivi care și azi, la adânci bătrâneți, fac cinste așezării lor. V-aș întreba dacă mai știți multe localități mici din România din care să se fi ridicat atâția sportivi, în multe ramuri, așa cum s-a întâmplat la Toplita?. Nu cred că sunt multe.

Prin urmare, toplițenii merită să fie mândri de trecutul lor sportiv, de performanțele celor care i-au reprezentat. Și, vă rog să credeți, n-a fost ușor. Doar ei, antrenorii și sportivii știu câte ore au muncit, cât de mult s-au împletit bucuriile cu necazurile, cu nereușitele. De câte ori au plâns, de câte ori s-au bucurat, de câte ori au fost criticați de alții, și prea puțin recunoscuți și felicitați pentru eforturile lor. Căci vorbim de un paradox. Vorbim de performanță atunci când îți întreci propriile limite, propriile puteri de care dispui și mai puțin de o întrecere în care să te dovedești mai bun decât unul sau altul dintre participanți.

Medaliile nu sunt pentru toți, sunt pentru cei mai buni dintre cei buni. Oare contează vârsta la care ai dobândit performanța? Eu cred că nu. Mai important este că ei, sportivii, mici sau mari, au învățat lecția autodepășirii, a bucuriei și fraternității, a aprecierii semenului pentru eforturile pe care le depune și acesta.

Toate acestea răzbat din rândurile acestei cărți pentru că Aurel Rațiu, el însuși fost sportiv, nu doar că știe ce înseamnă performanța, cât mai ales, cu câtă sudoare și sacrificii se obțin rezultate. Sunt inserate în carte foarte multe performanțe la nivelul copiilor și al elevilor. Ceea ce este meritoriu pentru autor. Dar, oare câți dintre cititori se vor întreba unde este copilăria acestora, câte dintre fetițele care au ajuns apoi performere, au apucat să se joace cu păpușile, câți băieți să se fi jucat cu alți copii de seama lor. Nu, ei, toți aceștia, și-au petrecut orele și zilele copilăriei pe o pârtie de schi sau săniuș, ori într-o sală de sport. Doar părinții lor știu ce înseamnă să faci sport.

Atunci, înainte de 1989, ca și acum, este nevoie de multă dăruire, înțelegere, pasiune, tărie de caracter, forță psihică și fizică. Toate acestea nu vin de nicăieri ci sunt rezultatele muncii de mii de ore. Răsplata? Care răsplată? O medalie acolo, un cadou uneori ne semnificativ, uneori o boală. Și, totuși, continuăm să facem sport. Pentru că ne întărește, ne dă putere, ne face mai încrezători și competitivi cu viața. Puțini știu însă că toate acestea se obțin nu doar prin propriul efort ci și cu ajutorul unor oameni de bine. Și nu e vorba de antrenori, profesori de sport. Nu. E vorba, de ceea ce numim azi, prin sintagma oameni de bine, oameni apropiați de sport, iubitori ai acestuia și care au știut și știu să pretuiască munca unui sportiv. De cele mai multe ori ei rămân în umbră. Ei, dezinteresați de obținerea unor avantaje pentru ei înșiși, au sprijinit activitatea sportivă.

Raportându-ne doar la Toplița, să ne gândim că nu puțini dintre practicanții sportului veneau din localități limitrofe orașului. Un abonament la transportul în comun, o masă caldă, o mică atenție, toate acestea erau un ajutor pentru părinți și sportivi. *Aurel Rațiu* nu o spune răspicat, dar printre rânduri putem citi și un îndemn, către noi toți, să apreciem ce fac sportivi, încă din copilărie, să îi înțelegem și să-i sprijinim deoarece au nevoie de încurajările noastre atât emotional cât și material.

Chiar dacă avem în față o carte care se rezumă doar la activitatea sportivă a toplițenilor, putem să reținem că învățămintele ei sunt aplicabile în toate sferele vieții sociale. Un merit al autorului, merit pe care nu îl putem contesta, este că, prin apariția acestei cărți, ne determină să privim, ca într-o oglindă, reușitele și neputințele noastre, ca tot atâtea repere de viață pentru viitor. Și nu e puțin lucru.

Tarfin TODEA,
membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România